

บทที่ 1

บทนำ

เขยตายเป็นพืชในตระกูล Rutaceae¹ เป็นพันธุ์ไม้พุ่ม ขนาดย่อม ใบ เขียวหนาคล้าย ใบหว้า ประกอบด้วยใบย่อย 6 - 7 ใบมีขนาดเท่ากันหมดเป็นรูปยาวรี ปลายแหลมเกลี้ยงและเป็นมัน ดอกเล็กสีขาวมีกลิ่นหอมเล็กน้อย เขยตายมีอยู่ 3 ชนิด² ได้แก่ เขยตาย (*Glycosmis cochinchinensis*) น้ำข้าว (*Glycosmis pentaphylla*) และน้ำข้าวเขา (*Glycosmis chlorosperma*) แพทย์แผนโบราณเชื่อว่า พืชชนิดนี้มีสรรพคุณทางยารักษาโรคได้หลายอย่าง เช่น รากใช้เป็นยา กะตังพิษ แก้ฝีภายในและภายนอก ขับน้ำนม แก้พิษงู ชื่อที่ใช้เรียกกันทั่ว ๆ ไปได้แก่ เขยตาย เขยตายแม่อายชกปก กะรอก น้ำข้าว ลัมซิ่น ศรีชมซิ่น ชมซิ่น ฆมซิ่น น้ำข้าวต้ม ลูกเขย พิษนาคราช

เมื่อนำส่วนต่าง ๆ ของต้นเขยตายมาทดสอบเบื้องต้น พบว่าในส่วนของใบมีสารพวก alkaloids อยู่หลายสาร จึงได้นำเอาใบของต้นเขยตายมาทำการศึกษา โดยนำใบสดมาบดละเอียดแล้วสกัดด้วยตัวทำละลาย ซึ่งได้สารออกมาจากพอที่จะนำไปทำให้สารบริสุทธิ์ ใช้สำหรับศึกษาสมบัติทางเคมี และหาสูตรโครงสร้างของพวกสาร alkaloids ดังกล่าว สารต่าง ๆ ที่แยกออกมาได้เหล่านี้ จะช่วยให้รู้ส่วนประกอบทางเคมีในพืชมากยิ่งขึ้น และทำให้รู้ถึงความสัมพันธ์ของสารต่าง ๆ ที่พืชสังเคราะห์ขึ้นมา ซึ่งจะนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งจะเป็นพื้นฐานของผู้ที่จะทำการค้นคว้าเพิ่มเติมต่อไป.